

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–4

Byl jednou *jeden* chudý chalupník, jmenoval se Klapzuba, a ten měl jedenáct synů. Ve své chudobě nevěděl, co s nimi, *a tak* z nich udělal fotbalové mužstvo. U chalupy měl pěkný, rovný kousek loučky a na ní trávu, z té udělal hřiště, prodal kozu, koupil za to dva míče a kluci začali trénovat. *Nejstarší*, Honza, byl hrozný čahoun, šel tedy do branky, nejmladší dva synové, Frantík a Jura, byli drobní a mrštní, ty tedy starý Klapzuba postavil na křídla. Ráno **o páté hodině** už hochy probudil a vzal je na ostrý hodinový pochod do lesa. Když ušli šest kilometrů, obrátili se a *zpátky* to vzali klusem. Pak teprve dostali snídani a *po* ní začali kopat.

(Vzhledem k povaze některých úkolů není autor ani název výchozího textu uveden. Upraveno.)

UKÁZKA DICHOTOMICKÉ ÚLOHY

max. 2 body

1. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), či nikoli (N):

1.1 Děj úryvku se odehrává na okraji města. (na venkově: loučka, chalupník, koza)	A ☐	N ☒
1.2 V úryvku se blíže seznamujeme se třemi Klapzubovými syny.	A ☒	N ☐
1.3 V úryvku poznáváme charakterové vlastnosti všech tří synů. (fyzické)	A ☐	N ☒
1.4 Autor záměrně nahrazuje ukazovací zájmena, aby nemusel opakovat podstatná jména. (Opakování jmen v tak krátkém úseku by bylo rušivé, nežádoucí.)	A ☒	N ☐

UKÁZKA MULTIPLECHOICE ÚLOHY

1 bod

2. Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

- A) V PRVNÍM SOUVĚTÍ SE VYSKYTUJÍ TŘI PODSTATNÁ JMÉNA. (chalupník, Klapzuba, synů).
B) V textu se vyskytuje záporné zájmeno.
C) V textu jsou tři zvrtná slovesa.
D) Přídavná jména *drobní*, *mrštní* jsou přídavná jména měkká.

UKÁZKA OTEVŘENÉ ÚLOHY

1 bod

3. Spojení „o páté hodině“ (v textu zvýrazněno) přepište s číslicí.
O 5. HODINĚ

UKÁZKA PŘÍRAZOVACÍ ÚLOHY

max. 4 body

4. Přiřad'te ke každé z následujících charakteristik slovního druhu (4.1–4.4) odpovídající slovo (A–F), které je v textu zapsáno *kurzívou*:

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti vám zbydou a nebudou využity.)

- 4.1 Ohebný slovní druh zastupující ve větě nejčastěji podstatná nebo přídavná jména nebo číslovky, ale i jiné slovní druhy. Tato slova mají zástupnou úlohu. Můžou fungovat jako spojovací prostředky ve vedlejších větách.
- 4.2 Jde o plnovýznamový neohebný slovní druh (podobně jako např. podstatná jména nebo slovesa). Tato slova se tedy neskloňují ani nečasují. Obvykle mají schopnost označovat okolnosti dějů nebo okolnosti vlastností.

4.3 Jde o další skupinu ohebného plnovýznamového slovního druhu, který dokáže vyjadřovat vlastnosti osob, zvířat nebo věcí. Ve větě tato slova obvykle fungují jako shodné přívlastky nebo jmenné části přísudku. Některá se dají stupňovat.

4.4 Tato slova bývají označována jako neohebný a nesamostatný slovní druh, a to proto, že se pojí se jmény v různých pádech (kromě pátého pádu). Výjimečně se můžou pojit i s jiným slovním druhem. Dělí se na původní (vlastní) a nepůvodní (nevlastní) a můžou být jednoslovné i víceslovné.

- A) jeden
- B) co
- C) a tak
- D) nejstarší
- E) zpátky
- F) po

4.1 B (vztažné zájmeno)

4.2 E (příslovce)

4.3 D (přídavné jméno)

4.4 F (předložka)

UKÁZKA USPOŘÁDACÍ ÚLOHY

3 body

5. Seřad'te jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

- A) Naproti tomu didaktický test, jak jsme jej vymezili výše, se rodí nepoměrně delší dobu (týdny až měsíce) a spolupracuje na něm tým odborníků. Bývá rozsáhlejší, rozmanitější co do typů použitých úloh, písemná dokumentace je bezpodmínečně nutná.
- B) Co odlišuje písemku (prověrku, desetiminutovku apod.) od písemného didaktického testu jako nástroje plošného měření výsledků vzdělávání? Písemka, i když se v praxi také někdy nazývá testem, slouží víceméně k jednomu použití na malé skupině žáků (většinou jedna nebo dvě třídy).
- C) K testu se pojí přesné písemné pokyny pro žáky, pro zadavatele a hodnotitele. Možnost srovnání výsledků je o mnoho širší, početný soubor žáků umožňuje matematicko-statistické zpracování výsledků a porovnání různých skupin žáků mezi sebou, porovnání škol podle typu, podle studijních oborů, regionů apod.
- D) Písemka bývá menšího rozsahu, zpravidla má jednoho autora (učitele), nemívá profesionální grafickou úpravu, nemá doprovodnou písemnou dokumentaci, pravidla hodnocení jsou jednoduchá, pokyny k řešení jsou žákům sdělovány ústně a možnost porovnání výsledků je omezena většinou jen na danou třídu.
- E) Didaktický test není alternativou ke zkouškám ústním, praktickým a jiným, ale spíše jejich vhodným doplňkem. Bylo by chybou didaktické testy přeceňovat a činit z nich všemocné, neomylné a jediné správné nástroje pro měření výsledků vzdělávání, a na druhé straně je stejně nesprávné didaktické testy zcela zavrhnout

(CERMAT, Rukověť autora testových úloh. Upraveno.)

5.1 B

5.2 D

5.3 A

5.4 C

5.5 E

V následující části didaktického testu už nebudou znovu pojmenovávány jednotlivé typy prověřovaných úkolů.

Výchozí text ukázky zůstal nezměněn.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 6–20

TEXT 1

(I) Byl jednou jeden chudý **chalupník**, jmenoval se Klapzuba, a ten měl „jedenáct“ synů. „Ve své“ chudobě nevěděl, co s nimi, (1) a tak z nich udělal fotbalové „mužstvo“. U chalupy „měl“ pěkný, rovný kousek loučky a na ní hodně fotbalových **trav**, z té udělal hřiště, prodal kozu, koupil za to dva míče a kluci začali trénovat. Nejstarší, Honza, byl hrozný čahoun, (2) šel tedy do branky, nejmladší dva synové, Frantík a Jura, byli drobní a mrštní, (3) ty tedy starý Klapzuba postavil na křídla. Ráno o páté hodině už hochy probudil a vzal je na ostrý hodinový pochod do lesa. (II) *Když* ušli šest kilometrů, obrátili se a zpátky **to vzali klusem**. Pak teprve dostali snídani a po ní začali kopat.

(Vzhledem k povaze některých úkolů není autor ani název TEXTU 1 uveden. Upraveno.)

TEXT 2

V TEXTU 1 se vyskytuje jedno podstatné jméno hromadné, a to (*****).

Toto podstatné jméno vzniklo odvozováním (°°°°°°) -stvo.

Ze slov *hmyz, dobytek, šaty, mládež, zrní* do skupiny hromadných podstatných jmen nepatří podstatné jméno (+++++).

1 bod

6. Uveďte správnou a přesnou výslovnost slova **trav** (v TEXTU 1 podtrženo a zvýrazněno tučně).
[TRAF]

max. 2 body

7. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je pravdivé (A), či nikoli (N):

	A	N
7.1 Spisovná výslovnost slova „jedenáct“ je [jedena:st].	☐	☒
7.2 Patříčný fonetický přepis slovesa „měl“ je [mňel].	☒	☐
7.3 Slovo „mužstvo“ se vyslovuje jinak, než se píše.	☒	☐
7.4 Předložkové spojení „ve své“ se spisovně vysloví jako dvě slova, a tedy [ve sve:], protože předložky se v češtině nevyslovují spolu se jménem.	☐	☒

1 bod

8. Kterým slovním druhem je výraz *když* (v TEXTU 1 zapsáno *kurzívou*)?

- A) příslovce
- B) předložka
- C) **SPOJKA**
- D) částice

1 bod

9. Který z následujících větných celků obsahuje podstatné jméno abstraktní?

- A) Byl jednou jeden chudý chalupník, jmenoval se Klapzuba, a ten měl jedenáct synů.
- B) **VE SVÉ CHUDOBĚ NEVĚDĚL, CO S NIMI, A TAK Z NICH UDĚLAL FOTBALOVÉ MUŽSTVO.**
- C) U chalupy měl pěkný, rovný kousek loučky a na ní trávu.
- D) Prodál kozu, koupil za to dva míče a kluci začali trénovat.

1 bod

10. Ve kterém z následujících větných celků SE NEVYSKYTUJE spojka?

- A) Nejstarší, Honza, byl hrozný čahoun, šel tedy do branky.

B) Ráno o páté hodině už hochy probudil a vzal je na ostrý hodinový pochod do lesa.

C) ZPÁTKY TO VZALI KLUSEM.

D) Když ušli šest kilometrů, obrátili se.

max. 2 body

11. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení týkajících se slova *chalupník* (v TEXTU 1 zvýrazněno tučně), zda je pravdivé (A), či nikoli (N):

11.1 Podstatné jméno *chalupník* vzniklo skloňováním slova *chalupa*.

A	N
☐	☒

11.2 Podstatné jméno *chalupník* vzniklo odvozováním příponou *-ník*.

A	N
☒	☐

11.3 Podstatné jméno *chalupník* je synonymní se slovem *chalupa*.

A	N
☐	☒

11.4 Přechýlenou ženskou podobou slova *chalupník* je *chalupnice*.

A	N
☒	☐

max. 3 body

12. Doplňte slova, která patří na vynechaná místa v TEXTU 2:

12.1 Která část slova patří z hlediska slovo tvorby na vynechané místo označené (°°°°°°)?
PŘÍPONOU

12.2 Zbylá dvě vynechaná místa doplňte podle kontextu zadání úkolu.

(***** = MUŽSTVO)

(+++++++ = ŠATY – POMNOŽNÉ SUBSTANTIVUM)

1 bod

13. Z TEXTU 1 vypište dvě přejatá jména v tom tvaru, v němž se objevují v textu.

FOTBALOVÉ/FOTBALOVÝCH, KILOMETRŮ, TRÉNOVAT

max. 3 body

14. Přiřaďte ke každému slovu (14.1–14.3) odpovídající charakteristiku (A–E):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti vám zbydou a nebudou využity.)

Úkol musíte dělat v kontextu celého TEXTU 1.)

14.1 branka

14.2 čahoun

14.3 Honza

A) Toponymum je vlastní jméno pozemských objektů, které leží v krajině a bývají kartograficky zachyceny v mapách. Může jít o vlastní jména místní, jména větších správních celků, ale i o jména pomístní.

B) Spojíme-li slova (obvykle podstatná jména s přídavnými) a význam těch slov si navzájem odporuje, mluvíme o oxymóronu. Takovým spojením může vzniknout nový význam.

C) Expresivita se projevuje hláskovou stavbou slova, zpravidla tím, že se skládá z takových hláskových kombinací, která nejsou příliš běžná. Expresivita se projevuje hláskovou stavbou slova, zpravidla tím, že se skládá z takových hláskových kombinací, která nejsou příliš běžná (ši, ša, ča, če). Obvykle se u těchto slov projevuje i jisté citové hodnocení.

D) Slova mnohoznačná (polysémní) stejně znějí a jejich významy mají určitou souvislost.

E) Tyto tvary jmen se označují jako hypokoristika a jde o domácké, mazlivé, zdrobnělé tvary slov neutrálních.

14.1 D

14.2 C

14.3 E

1 bod

15. Spojení „*vzali to klusem*“ (v TEXTU 1 zvýrazněno a zapsáno *kurzívou*) je příkladem:

- A) citátu
- B) přísloví
- C) RČENÍ
- D) pověry

2 body

16. Uveďte alespoň dva další příklady vět, v nichž bude sloveso *vzít* fungovat v ustáleném spojení slov (např. *vzít rozum do hrsti*).

VZÍT NOHY NA RAMENA, VZÍT NĚKOHO ZA SLOVO, VZÍT TO ZA ŠPATNEJ KONEC, VZÍT NĚKOHO ZA SLOVO, VZÍT TO ZKRÁTKA, VZÍT ZA ŽENU)

max. 2 body

17. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je pravdivé (A), či nikoli (N):

17.1 Všechny věty v TEXTU 1 jsou dvojčlenné.

A	N
☒	☐

17.2 V první souvětí ve větěném celku označeném (I) jsou věty v poměru důsledkovém. ((SLUČOVACÍM))

A	N
☐	☒

17.3 Všechny větěné celky v TEXTU 1 (II) tvoří souřadné souvětí.

A	N
☒	☐

17.4 Slovo *jednou*, které je v TEXTU 1 zapsáno *kurzívou* a podtrženo, je příslovečným určením míry. ((PUČ))

A	N
☐	☒

1 bod

18. Která z následujících možností ve větěném celku označeném (II) neobsahuje příslovečné určení?

- A) KDYŽ UŠLI
- B) šest kilometrů ((PUMi))
- C) zpátky ((PUM))
- D) klusem ((PUZ))

1 bod

19. Které z následujících tvrzení vysvětluje psaní čárek u slova *Honza*? (V TEXTU 1 jsou obě čárky se jménem podtrženy.)

- A) JDE O PŘÍSTAVEK
- B) jde o vsuvku
- C) jde o oslovení
- D) jde o jméno

1 bod

20. Ve kterých z následujících možností je správně určen poměr pro větěné celky označené v TEXTU 1 (1), (2), (3). Celky je nutné posuzovat v rámci celého souvětí.

- A) příčinný
- B) DŮSLEDKOVÝ
- C) odporovací
- D) vylučovací

NÁSLEDUJÍCÍ ÚKOLY JSOU SAMOSTATNÉ A NEVZTAHUJÍ SE K TEXTU 1.

max. 2 body

21. Ve které z následujících vět NENÍ pravopisná chyba?

- A) Zaslchl Alennin výkřik, a přesto pokračoval spontánním vymýšlením si. ((Alenin))
- B) Po Vánocích budeme denodeně zlevňovat, se slevami chceme překvapit. ((dennodenně))

C) **OBĚ BRATROVY MALÉ DĚTI MUSELA BRÁT I V PODZIMNÍCH PLÍSKANICÍCH VŠUDE S SEBOU.**

D) Z velkou radostí všem oznamuji, že se nám z lásky narodil syn s dcerou. ((S velkou))

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 22

Zatm.....lo se mu před očima, když si četl jeho **pam.....ti** o **zatm.....ní** Měsíce a **pom.....rně** rychle dospěl k názoru, že to autor celé nepochopil a **upřím.....** pojal to **pitom.....** už od začátku.

max. 2 body

22. Na vynechaná místa v textu je potřeba doplnit buď **-ě**, nebo **-ně**, a to tak, aby text byl napsán podle pravopisných pravidel. Ve které z následujících možností jsou tato písmena doplněna v odpovídajícím pořadí správně?

A) Ě, Ě, Ě, Ě, NĚ, Ě

B) ně, ě, ě, ě, ně, ě

C) ě, ě, ně, ě, ně, ě

D) ě, ě, ě, ě, ě, ně

max. 2 body

23. Které slovo je zapsáno chybně?

A) medúza

B) tácy

C) **TIRAN**

D) skici

2 body

24. Z následujících tvarů slov vypište to, které neexistuje.

pecce – siný – raci – pece – síní – pacce – syny – píce – **PECČÍ**

2 body

25. Ve které z následujících vět **JE** pravopisná chyba?

A) Sdělil mi, že se jednalo o politováníhodný omyl, který je třeba ihned napravit.

B) Byl to jeho denní chléb, přesto se tamějším obyvatelům nedokázal přiblížit.

C) **V DĚCTVÍ JSEM MĚL VELMI RÁD ČAPKOVY POHÁDKY, KTERÉ ILUSTROVAL AUTORŮV BRATR.**

D) Modré pomněnky kvetly na obou březích potoka, který dostal název Stebénka.

2 body

26. Do které z variant lze doplnit pouze **-i-** či **-í-**?

A) JEL ML_T OB_L_, V_SUTÝ MOST

B) v_v_klaný zub, trpěl_v_pacienti

C) ox_d_s_řičit_, v_sel ječmen

D) vyb_tý telefon, l_tom_šlská v_žka

1 bod

27. Které ze slov má rozdílný počet slabik než ostatní slova v nabídce?

A) využitelný

B) **NENAHRAZITELNÁ**

C) pochopitelnou

D) zatracenými

1 bod

28. Ve které z variant se **NACHÁZÍ** souvětí podřadné?

A) Nadcházející týden bude velmi teplý, neboť týdenní průměr bude až pět stupňů nad normálem.

B) ŘIDIČ SI MUSÍ OVĚŘIT, JESTLI NEJEDE VLAK.

C) Dříve se pohybovali v Indii, zde však již byli pravděpodobně vyhubeni.

D) Nepůjčil mi časopis, a tak jsem mu taky nepůjčil svoji knihu.

1 bod

29. Které ze slov vzniklo skládáním?

A) kadeřnictví

B) parkoviště

C) vynaložit

D) ZEMĚPIS

1 bod

30. Ve které z variant se NENACHÁZÍ vedlejší věta přívlastková?

A) Rád navštěvuji místa, kde jsou lidové stavby.

B) Nastala doba, kdy lidé myslí na svou budoucnost.

C) Zním chovatele dalmatinů, který je velmi vstřícný.

D) BABIČKA PEKLA KOLÁČE, ABY NÁM POMOHLA.

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Celkem je možno získat 50 bodů.

Celkový počet dosažených bodů krát 2 = procentuální výsledek.

Za napsaný se považuje každý test, jehož autor dosáhl alespoň 22 bodů, tedy 44 procent.

50 bodů – 42 bodů = 1

41 bodů – 39 bodů = 2

38 bodů – 22 bodů = 3